

СТАНОВИЩЕ

**НА ДОЦ. Д-Р ЛЮБОМИР ИВАНОВ, ЧЛЕН НА НАУЧНО ЖУРИ ПО ОБЯВЕН
 КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ“ ПО ОБЛАСТ
 НА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ 3. СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ НАУКИ,
 ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.8. ИКОНОМИКА, НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ
 „СТАТИСТИКА И ДЕМОГРАФИЯ“**

1. Представяне на кандидата

По обявения конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по област на висше образование 3. Социално, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Статистика и демография“ за нуждите на катедра „Математика и статистика“ (ДВ №27/27.03.2018 г.) има подадена молба от един кандидат: гл. ас. д-р Маргарита Стефанова Шопова. Представените документи са в съответствие с изискванията на Закона на развитие на академичния състав в Р България, правилника за неговото прилагане и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов.

2. Основание за написване на становището

Становището е изготвено на основание Решение на ФС на факултет „Стопанска отчетност“, Протокол №11/14.05.2018 г. и Заповед №434/21.05.2018 г. на Ректора на СА „Д. Ценов“ за определяне състава на научното жури, и в съответствие с изискванията на чл. 64, ал. 7 и ал. 9 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в СА „Д. Ценов“.

3. Персонална характеристика на кандидата

Кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент“ има общ трудов стаж 32 години, като последователно е заемал длъжностите „асистент“ 1986 – 1989 г., „старши асистент“ 1989 – 1992 г. и „главен асистент“ от 1992 г до сега, в катедра „Математика и статистика“ в Стопанска академия „Д. Ценов“.

Кандидатът е преминал успешно обучение в ОНС „доктор“ в СА „Д. Ценов“ и притежава диплома за придобита образователна и научна степен „доктор“ №2014020/07.10.2014 г., издадена от Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, по научната специалност „Статистика и демография“ за защитена

дисертация на тема „Статистическо изследване на енергийното потребление на домакинствата в България“.

Кандидатът е член на Съюза на учените в България (СУБ) и член на Съюза на математиците в България (СМБ), като е преизбрана за председател на секцията гр. Свищов.

Може да се направи извод, че кандидатът *отговаря на задължителните изисквания*, регламентирани в чл. 24 на ЗРАСРБ, и чл. 60, ал. 1, т.1 и т. 2 на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в СА „Д. Ценов“.

4. Обща (количествена и качествена) оценка на учебно-преподавателската работа

Кандидатът за заемане на академичната длъжност доцент гл. ас. д-р Маргарита Стефанова Шопова има повече от 25 академични години стаж като главен асистент. За периода от учебната 2012/2013 г. до 2016/2017 г. тя има преизпълнение на изискуемия норматив от натовареност в аудиторна и извън аудиторна заетост, като общата натовареност е в размер на 2642 часа.

За същия период гл. ас. Маргарита Стефанова Шопова е водила лекции пред студенти от ОКС „бакалавър“ по дисциплините: „Математика“, „Статистика“, „Статистическо изследване и прогнозиране на развитието“, „Статистически анализ на структури“, „Статистика на застраховането и осигуряването“, „Международни икономически сравнения“, „Основи на статистиката“ и „Висша математика“; и семинарни занятия със студентите по дисциплините: „Статистически методи за анализ и прогнозиране“, „Статистически анализ на динамични зависимости“, „Статистика“, „Математика“, „Статистическо изследване и прогнозиране на развитието“, „Статистика на застраховането и осигуряването“, „Статистически анализ на структури“, „Основи на статистиката“ и „Висша математика“.

През учебната 2016/2017 г. гл. ас. Маргарита Стефанова Шопова има учебна натовареност пред студентите в ОКС „магистър“ по дисциплината „Социална статистика“ в магистърска програма „Социален мениджмънт“.

Гл. ас. д-р Маргарита Стефанова Шопова е представила самостоятелно разработен академичен учебник „Статистически анализ на структури“ (221 с.), издаден през 2018 г., както и участие в два други учебника – „Социална статистика“ (2017) и „Статистическо изследване и прогнозиране на развитието“ (2017) в съавторство, като участието ѝ в първия обхваща тема IX (39 с.), а във втория – Тема втора (32 с.). **Общият обем на авторското участие по конкурса е с размер от 292 страници.**

Представен е **монографичен труд** на тема „Статистически аспекти на информационното общество в България“ с обем от 226 с., издаден в библиотека „Стопански свят“ през 2017 г.

Представени са общо **шест учебни помагала**, като две от тях са самостоятелни, четири са в съавторство. Общият обем на участието на кандидата е 690 страници.

Гл. ас. д-р Маргарита Стефанова Шопова е разработила общо **6 лекционни курса**, два от тях самостоятелно – по дисциплините „Статистически анализ на структури“ и „Висша математика/Математика“; а други четири в съавторство: „Основи на статистиката/Статистика“, „Статистика на застраховането и осигуряването“, „Статистическо изследване и прогнозиране на развитието“ и „Социална статистика“. Кандидатът е участвала в обучението на студентите в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ по посочените дисциплини.

Може да се направи извода, че **кандидатът отговаря на допълнителните изисквания** на чл. 60, ал. 2, т. 1, от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в СА „Д. Ценов“.

5. Обща (количествена и качествена) оценка на научните изследвания и изследователската дейност

Кандидатът гл. ас. д-р Маргарита Шопова е представила за участие в конкурса общо **24 бр. научни публикации с общ обем в размер на 463 стандартни страници**. Тук са включени 1 монография, 3 студии, 3 научни статии (в т.ч. 2 на чужд език/в чужбина) и 17 доклада (в т.ч. 5 на чужд език/в чужбина). 22 от публикациите са самостоятелни, а 2 са в съавторство.

Монографията е на тема „Статистически аспекти на информационното общество в България“ (1.1). Обемът е 226 страници и е посветена на едно актуално направление в социално-икономическата статистика – статистиката на информационното общество. Кандидатът последователно разглежда информационното общество като обект на статистическо изучаване и методологическите аспекти на статистическото изследване на използването на информационните и комуникационни технологии в България. Представени на особеностите на наблюденията в ЕС и България и са характеризирани основните показатели, измерващи напредъка при изграждането на информационното общество. В самостоятелна глава авторът извършва задълбочен описателен и диагностичен анализ на динамиката и структурата на показателите за характеризирането на информационното общество в България, установява наличието на определени проблеми и предлага възможности за разработване на

информирани управленски решения за справяне с предизвикателствата, възникващи при навлизането на цифровите технологии в България.

Трите *студии* на кандидата са в съавторство (2) и една самостоятелна, и са посветени на актуални и значими проблеми на статистическите изследвания на престъпността (2.1); анализа на целите и приоритетите при структурната реформа на икономиката от гледна точка на отрасловата структура във връзка с реалностите на научно-техническата и технологичната революция (2.2); възможностите на статистическите методи при осъществяването на съвременен контрол върху качеството на технологичните процеси и продукцията (2.3).

От трите *статии* две са написани на чужд език (английски), а една е на български. В тях се разглеждат проблемите на приложението на математиката в икономиката, използването на математическите модели в икономическите изследвания и свързаната с това необходимост от изграждане на адекватен курс по математика за икономисти (3.1); сателитните сметки в туризма – от гледна точка на методологията, информационното осигуряване и възможностите за извършване на статистически анализ (3.2); създаването на свободни икономически зони в България от ракурса на целите, функционирането, нормативната база, икономическите условия и проблемите в страната (3.3).

Докладите са общо 17 на брой с обем 137 страници, като пет от тях са на чужд език/или в чужбина. В тях са разгледани редица проблеми на: бедността в България и страните от региона, достъпа на интернет, наблюдението на развитието на информационното общество в ЕС, структурата на депозитите и кредитите на домакинствата и НТООД, използването на интернет от домакинствата, развитието на творческото мислене, предизвикателствата пред висшето образование, потребностите на пазара на труда, качеството на обучението, ролята на информационните технологии при подобряване качеството на процеса на обучение, проблемите на българската икономика пред присъединяването към ЕС, предизвикателствата на глобализацията.

Кандидатът е участвала в четири *научноизследователски проекта*.

Може да се направи извода, че *кандидатът отговаря на допълнителните изисквания* на чл. 60, ал. 2, т. 2, от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в СА „Д. Ценов“.

Прави впечатление, че кандидатът умее да подбира обществено значими и актуални теми, свързани с приложението на математическите модели, статистическите методи и съвременните тенденции в статистическата практика, да ги разглежда прецизно и задълбочено, с познаване на материята, логическо издържано мислене и изграден миросглед като икономист, математик и статистик.

6. Характеризиране на научните приноси

При преглед на предоставената справка за научните и научно-приложните приноси, може да се заключи, че те са две групи: с научен и с научно-приложен характер. Акцентите са свързани с приложението на статистическите методи за анализ в различни области на социално-икономическата действителност като информационно общество, икономически растеж, туризъм; аспекти на икономическото развитие; проблеми на организацията и управлението на висшето образование; обучението по математика на студенти в направление икономика, администрация и управление.

Най-общо споделям посочените приносни моменти, които представляват *обогащане на съществуващото знание* в тези области.

7. Академична известност

Кандидатът е представила справка за цитиране на произведенията на гл. ас. д-р Маргарита Стефанова Шопова, които са общо 11 бр., като от тях 5 са в периодични издания и сборници; 5 са в книги; 1 е в докторска дисертация.

Гл. ас. д-р Маргарита Стефанова Шопова е член на Съюза на учените в България и на Съюза на математиците в България.

Кандидатът владее английски, немски и руски език и публикува на чужд език (7 публикации с обем 59 с.), което допринася за академичната известност и популяризира научната й продукция.

Може да се направи извода, че *кандидатът отговаря на допълнителните изисквания* на чл. 60, ал. 2, т. 3 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в СА „Д. Ценов“.

8. Допуснати слабости, критични бележки препоръки

По отношение на представените документи могат да се посочи следната *допусната слабост*: при посочването на учебните помагала, на номер 6.2 не е посочен общият обем на авторското участие.

По отношение на изпълнението на допълнителните изисквания могат да се посочат следните *допуснати слабости*: не са констатирани такива.

Като бележка може да се посочи, че е налице е известно разсейване на научните публикации в редица области, като постепенно се наблюдава

обособяването на няколко зони на интерес – анализа на структури, анализа на явленията в социалната сфера, областта на информационните технологии.

Могат да се направят *препоръки* за бъдещата работа на гл. ас. д-р Маргарита Шопова: да се засили участието в научноизследователски проекти; да се публикуват повече статии и студии; да се продължи работата в актуалните области на информационните и комуникационни технологии и социалната сфера, за да се запази и надгради върху наличните постижения на кандидата – задълбочените и аргументирани изследванията и високото качество на научната продукция.

9. Обобщена оценка

След преглед на представените материали за участие в конкурса, може да се направи заключението, че *кандидатът е изпълнил както всички задължителни изисквания* на ЗРАСРБ, правилника за неговото прилагане и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в СА „Д. Ценов“, така и *допълнителните изисквания* на чл. 60, ал. 2 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в СА „Д. Ценов“.

Това ми дава основание убедено да изразя *положително становище по отношение на заемането на академичната длъжност „доцент“ от гл. ас. д-р Маргарита Шопова* и да препоръчам на членовете на научното жури да подкрепят този избор.

11.07.2018 г.
гр. Свищов

Член на научно жури:.....
(доц. д-р Любомир Иванов)

